

Pääjohtaja Koïchiro Matsuuran tervehdys Unescon filosofian päivän 21.11.2002 kunniaksi

Monet kysyvät mitä tekemistä filosofialla ja Unescolla on keskenään. Vastaukseni on: kuinka Unesco, Yhdistyneiden Kansakuntien intellektuaalinen ja eettinen käsivarsi, voisi toimia demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan puolesta ilman näiden perustana olevan filosofisen pohdinnan edistämistä? Toisin sanoen, millä muulla tavalla on mahdollista vaalia perustaa, jolle rauhanomainen yhdessäolo pohjautuu?

Filosofia terminä tarkoittaa viisauden rakastamista. Huolimatta terminologioiden eroista maailman eri kulttuureissa - japanin *tetsugaku* viittaa viisauden oppialaan ja arabian *falsafa* tarkoittaa viisauden tiedettä - filosofia ajattelun ajatteluna nivoutuu perustaviin sekä yksilöllistä että kollektiivista olemassaoloa koskeviin käsitteisiin ja ideoihin. Filosofointi tekona on filosofian elämänlanka. Juuri tätä pohdintaa, analyysiä ja kysymysten esittämistä haluan edistää ja kannustaa - riippumatta siitä, koskeeko se annettuina otettuja käsityksiä, ajan myötä tylsistyneitä ideoita vai vakiintuneita paradigmoja - käynnistämällä ensimmäisen Unescon Filosofian päivän. Tätä päivää vietetään yli viidessäkymmenessä maassa järjestämällä konferensseja, keskustelutilaisuuksia ja muita asiaan liittyviä tapahtumia.

Pariisiin päämajassa tullaan Filosofian päivän kunniaksi keskustelemaan seuraavista aiheista: köyhyys, oikeudenmukaisuus ja maailman rauha; filosofia ja ihmisoikeudet; filosofia polkuna emansipaatioon; kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuuristen oikeuksien filosofia; filosofia ja media; etiikka ja tiede; filosofia ja tieto. Tarkoituksena on tutkia ja etsiä vastauksia ajankohtaisiin maailmanlaajuisiin ongelmiin filosofisen analyysin ja keskustelun avulla.

Ihmisten keskinäinen tieto ja maailman kaikkien ajattelun traditioiden ymmärtäminen on nyt keskeisempää kuin koskaan ihmisten välisen dialogin ja keskinäisen kunnioituksen toteutumiseksi. Juhlikaamme tänään filosofian yleismaailmallisuutta. Viisauden rakastaminen on luontaista jokaiselle kulttuurille ja edustaa ihmiskunnan aineetonta (intangible) perintöä. Unescon Filosofian päivän myötä tahdon korostaa filosofian tärkeyttä ja filosofian antia yhteiskunnalle.

Pohtikaamme tänään Filosofian päivänä, mitä teemme, miten sen teemme ja miksi emme tee toisin. Kyseenalaistakaamme päivittäiset käytäntömme ja tarkastelkaamme kriittisesti sitä, minkälaisia miehiä ja naisia meistä on tullut. Valottakaamme niitä harmaita alueita, jotka liittyvät ymmärrykseemme "Toisesta". On oikea hetki punnita tekojemme eettisiä seurauksia, tai päätöksistämme aiheutuvia tarkoittamattomia seuraamuksia. Rohkaiskaamme nuoria olemaan luovia heidän etsiessään uusia vastauksia yhteiskuntiemme haasteisiin ja rohkaiskaamme heitä etsimään puutteita nykyisissä rakenteissa, jotka on laadittu yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistämistä varten. Rohkaisen teitä kaikkia filosofoimaan tänään. Maailmassa jossa toiminta ei välttämättä saa alkuaan ajatuksesta, käyttäkäämme tämä päivä pohdintaan, kyselemiseen ja etsintään yli niiden rajojen, jotka määrittävät sen mitä ajattelemme tietävämme.

Koïchiro Matsuura
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture